

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

STRAŻA

1. Nazwa

**Historyczny układ ruralistyczny wsi wraz z terenem,
na którym jest znaczna ilość zabytków
archeologicznych**

2. Czas powstania

pradzieje, 1414, ok. 1818, 1945

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **WOŁOWSKI**

Gmina **WOŁÓW**

6. Współrzędne geograficzne

51°23'43"N 16°46'49"E

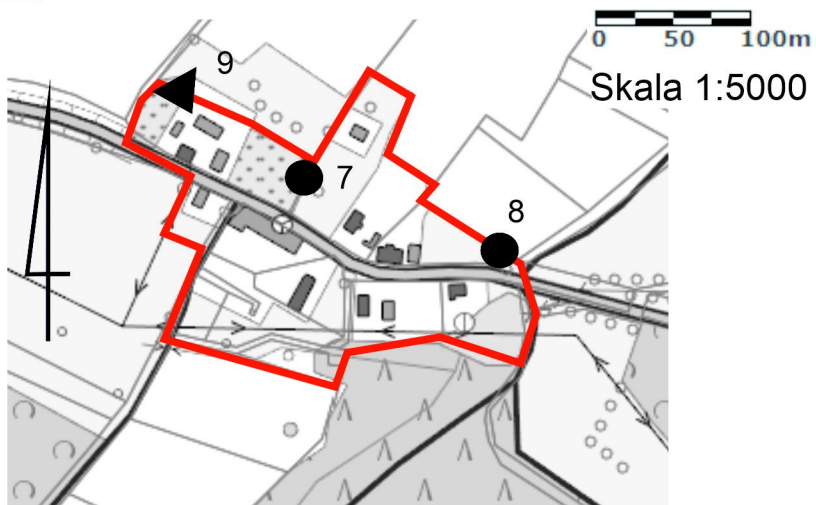
7. Użytkowanie obecne
mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

Granica historycznego układu ruralistycznego wsi wraz z terenem,
na którym jest znaczna ilość zabytków archeologicznych.

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Poprzednie nazwy miejscowości: 1414 r. - Strezsa; ok. poł. XVIII w., do 1937 r. - Striese.

Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi: Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej-pierwotnej.

Historia wsi i dóbr: W 1414 r. pierwsze wzmianki o wsi. W 1816 lub 1818 r. Stróża zmienia swą przynależność administracyjną. Do tego roku należała do okręgu oleśnicko -trzebnickiego, potem - do okręgu wołowskiego. W 1891, 1912 r. tutejszy majątek ma status majątku rycerskiego. W 1912 r. wymienia się we wsi źródła siarkowe. W 1937 r. w Stróży notowane jest gospodarstwo dziedziczne.

Niewielka jednodrożnica usytuowana na wzniesieniu. Zabudowę stanowi kilka zagród. Budynki są 1-kondygnacyjne.

Wykaz stanowisk archeologicznych:

1/7/74-26 osada- późne średniowiecze.

2/8/74-26 ślad osadnictwa- późne średniowiecze.

3/9/74-26 cmentarzysko- epoka brązu/halsztat, ślad osadnictwa- późne średniowiecze.

Bibliografia:

• Richard Junke: Wohlauf, Geschichte des Furstentums und des Kreises von ..., Wurzburg 1965, GŚŁ 50212 II, [RJ 1965]

• Knie J.: Alphabetisch-statistisch-topographische Ubersicht der Dorfer, Flecken, Stadte und anderen Orte der konigliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845 [K. 1845, s.]

• Regesty Śląskie, pod redakcją Wacława Korty, t. 1 (1343-1348), Wrocław 1975 ; t. 2 (1349-1354), Wrocław 1983; t. 3 (1355-1357), Wrocław 1990; t. 4 (1358-1359), Wrocław (bez daty wydania); t. 5(1360), Wrocław 1992

• Schlesisches Guter-Adressbuch. Verzeichnis samtlicher Rittergueter und selbständigen Gutsbezirke, sowie der grosseren Landguter der Provinzen Nieder- und Oberschlesien Breslau 1891,1912, 1937

•Wytyczne konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wołów, Wrocław 2000

• Zimmermann F. A., Beytrage zur Beschreibung von Schlesien, Brieg t. IV 1785; t.VII 1787

Materiały kartograficzne:

• Messtischblatt, pomiar 1887, nowelizacja 1929, wydanie 1937-1940.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych. Inwestycje wymagające prac ziemnych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona zespołu dworskiego.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023

Justyna Kość